

Települési környezetvédelmi programok

Bodroghelyi Csaba

CHAMP II. – Siófok
2010. november 18.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

A települési környezetvédelmi programok készítésének célja

- A települési környezetvédelmi programnak kettős szerepet kell betöltenie; egyfelől olyan tevékenységeket kell előirányoznia, amelyek megvalósításával aktívan hozzájárul az országos és a regionális szinten prioritásnak tekintett környezeti problémák megoldásához, másfelől hatékony eszköz kell legyen az adott település (önkormányzat, lakosság, gazdálkodók) által legfontosabbnak tekintett helyi problémák kezelésére.
- Az önkormányzat az a jogokkal és kötelezettségekkel rendelkező szervezet, amely leginkább ismeri a település adottságait, problémáit és ennek alapján képes pontosan és konkrétan meghatározni a szükséges beavatkozások fontossági sorrendjét; pénzügyi, szervezeti, műszaki és jogi eszközeit áttekintve megállapíthatja a megoldási lehetőségeket.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

- A környezeti célokat, problémákat elemezve megállapítható, hogy nagyon sok olyan probléma van, amely azért nevezhető globális, országos vagy regionális szintűnek, mert – bár volna mód az egyes problémák eseti megoldására – ezen problémák helyi kezelésére valamilyen általános okból nem kerül vagy kerülhet(ett) sor (pl. pénzühiány, szakértelem hiánya, érdektelenség).
- Vannak azonban olyan környezeti ügyek is, amelyek a probléma jellegéből adódóan eleve csak a helyinél magasabb szintek bevonásával, koordinációjával kezelhetők eredményesen (pl. vízbázisok védelme).
- Ezért a különböző szintek csak megfelelő együttműködés esetén lehetnek igazán eredményesek.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
 Local Response to Climate Change

A települési környezetvédelmi programok készítésének alapelvei

- Ahhoz, hogy a különböző szintű feladatok jól elhatárolhatók és ugyanakkor összehangolhatók legyenek, elsőként a közös szemléleti megközelítést, a **célokat és alapelveket** kell tisztázni.
- Ezzel a témakörrel napjainkra **környezetpolitikai dokumentumok**, jogi szabályozóeszközök, tudományos és tájékoztató munkák foglalkoznak.
- A Rió de Janeiróban 1992
 – „AGENDA 21” (Feladatok a 21. századra)

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
 Local Response to Climate Change

A vonatkozó hazai szabályozás alapjait a környezetvédelmi törvényben

47.§ (1) A 46. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott települési környezetvédelmi programnak **tartalmaznia kell**, különösen:

- a) a települési környezet **tisztasága**,
- b) a **csapadékvíz**-elvezetés,
- c) a kommunális **szennyvíz**kezelés, -gyűjtés, -elvezetés, -tisztítás,
- d) kommunális **hulladék**kezelés,
- e) a lakossági és közszolgáltatási (vendéglátás, település-üzemeltetés, kiskereskedelem) eredetű **zaj**-, rezgés- és **légszennyezés** elleni védelem,
- f) a helyi **közlekedésszervezés**,
- g) az **ivóvíz**ellátás,
- h) az **energiagazdálkodás**,
- i) a **zöldterület**-gazdálkodás,
- j) a feltételezhető rendkívüli környezet**veszélyeztetés** elhárításának és a környezet-károsodás csökkentésének településre vonatkozó feladatait és előírásait.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

- (2) A települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok **végrehajtásáról**, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri az azokban foglalt feladatok megoldását, és a programot szükség szerint – de legalább kétfévente – felülvizsgálja.
- (3) A jóváhagyott környezetvédelmi programban meghatározott feladatokat a település **rendezési terveinek** jóváhagyása során, illetve az önkormányzat által hozott más **határozat** meghozatalával – szükség esetén önkormányzati **rendelet** megalkotásával – kell végrehajtani.
- (4) Települési önkormányzatok **közös** települési környezetvédelmi programot is készíthetnek.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

A környezetvédelem alapelvei

A települési környezetvédelmi program elkészítésekor is a környezetvédelem általános **alapelvei** érvényesüljenek.

- A környezet védelmének alapelvei (környezetvédelmi törvény 6-12. §)
- Elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás
- Felelősség
- Együttműködés
- Tájékoztatás, tájékoztatás, nyilvánosság

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

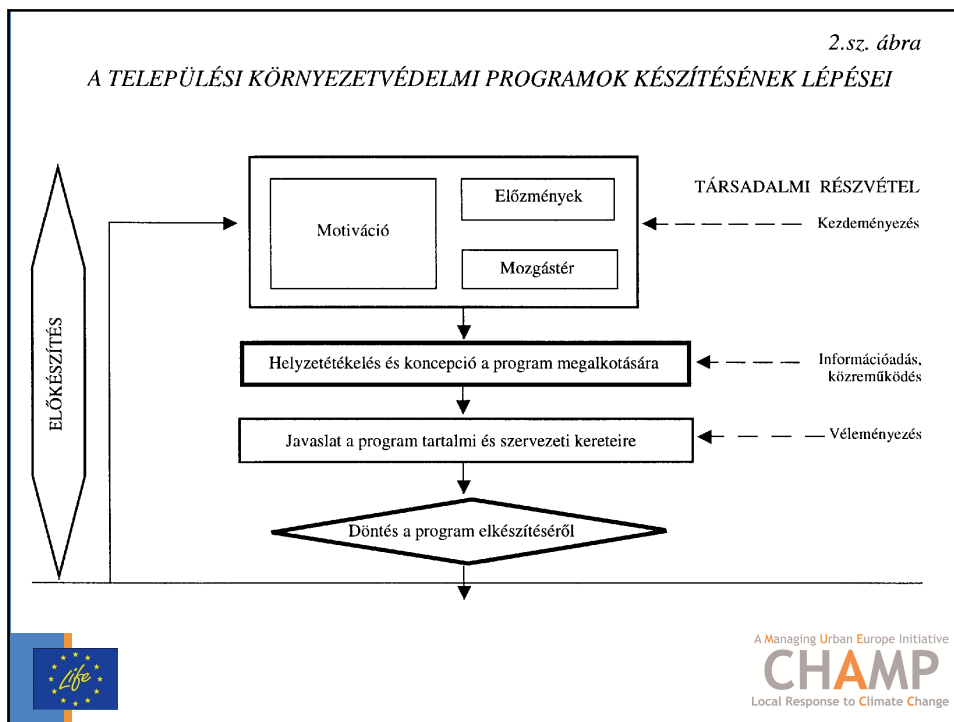
A TERVEZÉSI, PROGRAMKÉSZÍTÉSI FOLYAMAT FELÉPÜLÉSE

A környezeti tervezés kapcsán valójában egy többlépcsős körfolyamatról beszélünk, amelynek elemei:

- helyzetfelismerés/helyzetelemzés,
- jövőkép és a célok, prioritások meghatározása,
- tervezés (a célok megvalósításához szükséges feladatok és eszközök, azaz a program meghatározása),
- a megvalósíthatóság vizsgálata, -prognózis,
- megvalósítás,
- monitoring, ellenőrzés és értékelés.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Programkészítés

- **A célok és prioritások meghatározása**
- A programkészítés nagyon fontos lépése a program céljainak meghatározása. A célok többfélék lehetnek, de lényeges, hogy olyan konkrétan adjuk meg őket, hogy teljesítésük utólag értékelhető legyen.

Céltípusként a következők jöhetnek szóba:

- – *Konkrét környezeti célállapot;* (Például egy adott vízfolyás legyen a mikrobiológiai paraméterek szempontjából III. osztályú – a jelenlegi ötosztályos rendszer alapján –, a zajterhelés csökkenjen meghatározott decibel alá kijelölt területeken.)
- – *Kibocsátás csökkentés;* (Például a kén-dioxid kibocsátást a program végére 20 %-kal csökkenteni kell. Ennek egyik alpontja lehet azoknak a kibocsátás-csökkentést előíró céloknak a köre, amelyek ezt az eredményt megelőzéssel kívánják elérni. Ilyen például a hulladékszegény technológiák alkalmazása, de bizonyos fokig a hulladékhasznosítás növelése is.)
- – *A hatótényezők valamilyen korlátozása;* (Például a nem motorizált közlekedés prioritásának a biztosítása.)
- – *Valamilyen védettségi szint a biztosítása az értékek megtartása érdekében, amire akkor van lehetőség, ha ez jogilag is megoldható és valamilyen meglévő állapot fenntartására vonatkozik;*

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

- *Valamilyen környezetvédelmi célt szolgáló kapacitásnagyság kiépítése;*
- (Például adott nagyságú hulladékégető kapacitás kiépítése. Ez már átmenetet jelent az eszközök irányába.
- Sok esetben azonban célként kijelölt helyzet pontosan nem adható meg állapot formában, miközben a megoldandó környezeti problémára adott válasz világosan megfogalmazható.)
- – *Egy, a használat által meghatározott minőségi szint fenntartása valamilyen környezeti elemnél;* (Például a jó minőségű ivóvíz, vagy az egészségvédelmi előírásoknak megfelelő fürdővíz minőség elérése.)

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change